

PRETJERANI FORMALIZAM SUDOVA

ODJEL ZA
IZVRŠENJE
PRESUDA
EUROPSKOG
SUDA ZA LJUDSKA
PRAVA DG1

TEMATSKI INFORMATIVNI LIST

Travanj 2023.

PRETJERANI FORMALIZAM SUDOVA

Za izradu ovih sažetaka isključivo je odgovoran Odjel za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava i oni ni na koji način ne obvezuju Odbor ministara.

1. Pretjerano formalistička postupovna pravila.....	3
2. Pretjerano formalističko tumačenje postupovnih pretpostavki.....	4
3. Ocjene zastara od strane sudova.....	7
4. Plaćanje sudskih pristojbi.....	9
5. Pogreške u pisanju.....	10
6. Pretjerano formalističke odluke o lišavanju slobode.....	11
INDEKS PREDMETA.....	12

Europski sud za ljudska prava naglasio je da pravo na pristup sudu predstavlja sastavni dio jamstava sadržanih u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima, pozivajući se na načela vladavine prava i izbjegavanja proizvoljne ovlasti na kojima se temelji velik dio Konvencije. Pravo na pristup sudu mora biti „praktično i djelotvorno”, a ne „teoretsko ili iluzorno”.

Potencijalna ograničenja dotičnog prava ne smiju ograničiti pristup koji pojedinac ima na raspolaganju na takav način ili u takvoj mjeri da se narušava samu bit prava. Nadalje, ograničenje se neće smatrati spojivim s Konvencijom ako ne teži legitimnom cilju te ako ne postoji razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se nastoji postići. S obzirom na to, Europski sud napominje da prilikom primjene postupovnih pravila sudovi moraju izbjegavati prekomjerni formalizam kojim bi se narušila poštenost postupka.

U ovom tematskom informativnom listu navode se primjeri općih i pojedinačnih mjera o kojima su države izvijestile u kontekstu izvršenja presuda Suda, s naglaskom na sljedeća konkretna pitanja: pretjerano formalistička postupovna pravila; pretjerano formalističko tumačenje postupovnih pretpostavki; ocjene zastara od strane sudova; plaćanje sudskih pristojbi; pogreške u pisanju te pretjerano formalističke odluke o lišavanju slobode.

EXCESSIVE FORMALISM BY COURTS - Za izradu ovih sažetaka isključivo je odgovoran Odjel za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava i oni ni na koji način ne obvezuju Odbor ministara.

PRETJERANI FORMALIZAM SUDOVA - Ovaj dokument je preveden i objavljen pod isključivom odgovornošću Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava i ne obvezuje Odjel za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, ožujak, 2024. Prijevod na hrvatski jezik

1. Pretjerano formalistička postupovna pravila

Predmet se odnosio na odbijanje Kasacijskog suda da društvu podnositelju zahtjeva odobri odgodu plaćanja sudskih pristojbi uz obrazloženje da je takvo izuzeće zabranjeno Zakonom o parničnom postupku za trgovačka društva, što je dovelo do toga da kasacijska žalba društva protiv odluke kojom je potvrđeno izricanje određenih poreznih kazni nije ispitana.

Postupak je ponovljen nakon presude Suda. Porezni inspektorat i Trgovački sud u naknadnim su zaključcima utvrdili da društvo podnositelj zahtjeva nije ispunilo zahtjeve poreznog zakonodavstva.

Isključenje trgovačkih društava iz primjene prava na odgodu plaćanja sudskih pristojbi ukinuto je u Zakonu o parničnom postupku 2009. godine. Istovremeno je ukinuta i mjerodavna odredba Zakona o državnim pristojbama.

ARM / Paykar Yev
Haghtanak (21638/03)

Presuda je postala konačna
2. 6. 2008.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2011\)185](#)

Predmet se odnosio na postupovnu pretpostavku da revizije mogu podnijeti samo odvjetnici ovlaštenu za zastupanje stranaka pred Kasacijskim sudom. Sud je smatrao da je nemogućnost dobivanja besplatne pravne pomoći u svrhu ispunjavanja takve postupovne pretpostavke uvjetovala pravo na pristup Kasacijskom sudu financijskom situacijom podnositeljice zahtjeva.

Godine 2008. Ustavni sud proglasio je mjerodavne odredbe Zakona o parničnom postupku i Zakona o odvjetništvu, kao i Zakona o kaznenom postupku te Pravosudnog zakonika neustavnima i ukinuo je pravilo prema kojem samo ovlaštenu odvjetnici mogu zastupati stranke pred Kasacijskim sudom bez besplatne pravne pomoći.

Nadalje, godine 2015. Ustavni sud ispitao je druge mjerodavne odredbe, među ostalim odredbe Upravnog zakonika, i proglasio neustavnim pravilo prema kojem stranka može ostvariti pristup Kasacijskom sudu samo ako ju zastupa odvjetnik te je ponovio da je taj pravni zahtjev legitiman samo ako je zakonodavstvom propisana mogućnost da sve uključene stranke ostvare pravo na besplatnu pravnu pomoć.

ARM /
Shamonyan
(18499/08)

Presuda je postala konačna
7. 10. 2015.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2016\)104](#)

U ovom je predmetu Sud utvrdio da je pravo podnositelja zahtjeva na pristup Kasacijskom sudu bilo nerazmjerno ograničeno zbog odbijanja njegove revizije u kombinaciji s odbacivanjem njegova zahtjeva za pravnu pomoć, zbog čega je proglašavanje njegove žalbe nedopuštenom zbog nepristupanja sudu bilo neizbježno.

Zakonom br. 4689/2020 propisano je da dopuštenost kasacijske žalbe prestaje biti uvjet za prihvaćanje zahtjeva za pravnu pomoć u žalbenom postupku.

GRC / Peca
(br. 2)
(33067/08)

Presuda je postala konačna
10. 9. 2010.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2020\)258](#)

2. Pretjerano formalističko tumačenje postupovnih pretpostavki

Do pretjeranog formalizma u ovom predmetu došlo je zbog činjenice da je Državno vijeće (*Conseil d'État*) proglasilo zahtjev za preispitivanje lokacijske dozvole udruga podnositeljice zahtjeva nedopuštenim zbog toga što zahtjev nije sadržavao činjenični opis te Državnom vijeću i sucu koji je ispitivao predmet nije pružio dostatne informacije.

Sud je među ostalim istaknuo da je udruga podnositeljica zahtjeva svojem zahtjevu priložila odluku kojom je dodijeljena lokacijska dozvola, a koja je sadržavala detaljan činjenični opis, te da udruga podnositeljica zahtjeva nije mogla dati detaljniji opis od toga. Predsjednik Državnog vijeća potvrdio je 2011. da je presuda Suda upotrijebljena kao inspiracija u novijoj sudskoj praksi kojom je zabranjen pretjerani formalizam pri ocjenjivanju dopuštenosti zahtjeva podnesenih tom tijelu. U Akcijskom izvješću navedeni su konkretni primjeri iz sudske prakse.

BEL / L'Erabliere
A.S.B.L. (49230/07)

Presuda je postala konačna
24. 5. 2009.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2013\)224](#)

Predmet se odnosio na odbijanje podnositeljeve tužbe za naknadu nematerijalne štete zbog propusta objave ispravka informacije na temelju Zakona o medijima od strane domaćeg suda jer njegova zakonska zastupnica navodno uz zahtjev nakladniku za ispravak sporne izjave nije priložila punomoć.

Ustavni sud 2014. godine izmijenio je svoju sudsku praksu, utvrdivši da je pravo na pristup sudu bilo narušeno kad su tužbe na temelju Zakona o medijima bile proglašene nedopuštenima jer punomoćnici tužitelja nisu priložili punomoć uz zahtjeve podnesene drugoj strani za objavu ispravka sporne informacije. Sudska praksa Vrhovnog suda izmijenjena je 2017. Presuda je prosljeđena svim sucima prvostupanjskih i žalbenih sudova kako bi se upoznali s njom.

CRO/ Buvač
(47685/13)

Presuda je postala konačna
6. 9. 2018.

[Završna
rezolucija CM/ResDH\(
2019\)72](#)

Sud je u ovom predmetu utvrdio da je podnositeljevo pravo na pristup sudu nerazmjerno narušeno jer je Obiteljski žalbeni sud pretjerano formalistički odbio meritorno ispitati žalbu podnositelja zahtjeva zbog nepravilnosti u naslovu obavijesti o žalbi koja nije bila takve naravi da bi spriječila identificiranje žalbe.

Postupovna pravila obiteljskih sudova izmijenjena su 2016. i uvedeni su novi obrasci za žalbe. Nadalje, Obiteljski žalbeni sud izmijenio je svoju sudsku praksu kako bi se spriječio pretjerani formalizam. Presuda je prevedena, objavljena i široko diseminirana raznim domaćim tijelima, među ostalim Vrhovnom sudu, Ministarstvu pravosuđa i javnog reda, Odvjetničkoj komori i parlamentarnim odborima za pravne poslove i ljudska prava.

CYP / Savvides
(14195/15)

Presuda je postala konačna
14. 12. 2021.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2022\)318](#)

Predmet se odnosio na odluku Vrhovnog suda o nedopuštenosti kojom je retroaktivno i automatski primijenjeno novo tumačenje formalnih zahtjeva za obavijest o žalbi, pri čemu podnositeljici zahtjeva nije omogućeno da ispravi sve novonastale nedostatke.

Nakon presude Suda, podnositeljica je zatražila ponavljanje spornog postupka. U ožujku 2022. Vrhovni sud potvrdio je revizijsku žalbu podnositeljice zahtjeva, složivši se da je podnositeljčina kasacijska žalba, koja je izvorno bila odbačena, doista dopuštena.

Organskim zakonom 7/2015 izmijenjen je pravni okvir kasacijske žalbe na način da je pojašnjen tekst koji se odnosi na obavijest o žalbi i otklonjena je prethodna pravna nesigurnost.

ESP / Gil Sanjuan
(48297/15)

Presuda je postala konačna
26. 5. 2020.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2022\)278](#)

Primjeri novije prakse Vrhovnog suda o dopuštenosti kasacijskih žalbi ukazuju na to da se uspješno primjenjuju načela koja je Sud potvrdio ovom presudom.

Ova se skupina predmeta odnosila na uskraćivanje pristupa sudu zbog nedosljednog ili posebno strogog tumačenja poslovnika od strane Vrhovnog suda i Ustavnog suda u kontekstu parničnih postupaka.

U vodećem predmetu podnositelji zahtjeva mogli su pokrenuti pravni postupak za utvrđivanje odgovornosti države. Ponavljanje dotičnog parničnog postupka nije bilo moguće zbog primjene načela pravne sigurnosti.

Nakon donošenja ove presude Ustavni sud utvrdio je kriterije po kojima se ocjenjuje je li odluka o nedopuštenosti zahtjeva ili žalbe nedovoljno obrazložena, arbitrarna ili posljedica očite pogreške odnosno pretjerano strogog tumačenja postupovnih pravila. Nadalje, utvrdio je iznimne okolnosti u kojima nepostupanje u skladu s postupovnim pravilima ne dovodi automatski do odluke o nedopuštenosti zahtjeva ili žalbe, među ostalim kad je riječ o revnosti stranke ili odvjetnika stranke, složenosti predmeta i rokovima za podnošenje žalbe. Dostavljeni su primjeri iz novije sudske prakse i Ustavnog suda i Vrhovnog suda u kojima se upućuje na sudsku praksu Suda.

ESP / Skupina Stone Court
Shipping Company
(55524/00)

Presuda je postala konačna
28. 1. 2004.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2012\)100](#)

Ovaj se predmet odnosi na odbijanje žalbe građanske stranke u kaznenom postupku zbog imenovanja novog odvjetnika za kojeg nije ispoštovano jedno od pravila iz poslovnika.

Povreda je proizašla iz specifičnih okolnosti predmeta i posebno iz pretjeranog formalizma sudova pri primjeni članka 115. Zakona o kaznenom postupku. Presuda je objavljena i poslana Ministarstvu pravosuđa i drugim relevantnim tijelima kako bi se domaćim sudovima skrenula pozornost na potrebu usvajanja konkretnog i odmjerenog pristupa pri primjeni tog postupovnog pravila.

FRA / Duceau
(29151/11)

Presuda je postala konačna
30. 9. 2016.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2017\)342](#)

Predmet se odnosio na odbijanje revizije podnositelja zahtjeva od strane Kasacijskog suda, u postupku međunarodnog vraćanja djeteta, zbog formalnih razloga pripisivih javnom tužitelju pri Žalbenom sudu.

Zahtjev za ponavljanje postupka, kao pojedinačna mjera, nije bio potreban u okolnostima predmeta jer je jedno od djece postalo punoljetno do 2016., a sporazumom o razvodu braka podnositelju zahtjeva dodijeljena su prava posjećivanja i smještaja djeteta u odnosu na drugo maloljetno dijete.

Godine 2014. mjerodavna postupovna pravila ukinuta su dekretom: člankom 979. Zakona o parničnom postupku više nije propisano da se sporna odluka mora službeno dostaviti tajništvu Kasacijskog suda radi podnošenja žalbe, čime se sprječava njezina nedopuštenost kao nerazmjerna kazna. Presuda je objavljena i poslana relevantnim domaćim sudovima.

FRA / Henrioud
(21444/11)

Presuda je postala konačna
5. 2. 2016.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2016\)249](#)

U oba ova predmeta Sud je utvrdio da je Kasacijski sud, time što je odbio kasacijsku žalbu podnositelja zahtjeva zbog načela iz sudske prakse o „nejasnoj prirodi“ žalbenih osnova, propustio odgovoriti na konkretna postavljena pitanja i stoga je neopravdano povrijedio pravo podnositelja zahtjeva na pristup sudu.

Nakon prve presude i s obzirom na izravnu primjenjivost sudske prakse Suda u grčkom pravu, objava i diseminacija presuda svim pravosudnim tijelima činila se dovoljnom kao opća mjera izvršenja. Međutim, Kasacijski sud na plenarnoj sjednici održanoj 2010. donio je službenu odluku o uvjetima dopuštenosti zahtjeva u kasacijskim postupcima i u skladu s time

GRC / Liakopoulou
(20627/04)

Presuda je postala konačna
23. 10. 2006.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2009\)68](#)

GRC / Alvanos i drugi
(38731/05)

promijenio je svoju sudsku praksu, pozvavši uključene suce izvjestitelje da u okviru svoje nadležnosti poprave i isprave određene pogreške i praznine kako bi se ukupna dopuštenost kasacijskih žalbi mogla ocijeniti na pošten i blag način.

Presuda je postala konačna
20. 6. 2008.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2016\)178](#)

Predmet se odnosio na odluku Kasacijskog suda da proglasi nedopuštenom reviziju prvog podnositelja zahtjeva s obzirom na kriterije za pisanje takvih revizija zbog toga što podnositeljevi prigovori nisu sadržavali ni upućivanja na popratne dokumente ni nazive nedostataka kojima je prigovorio.

ITA / Succi i drugi
(55064/11)

Uzimajući u obzir ovu presudu, Kasacijski sud na plenarnoj sjednici održanoj 2022. naveo je da se načelo samodostatnosti kasacijske žalbe na temelju Zakona o parničnom postupku ne smije tumačiti na pretjerano formalistički način koji bi utjecao na bit spornog prava. Navedeni su primjeri nekoliko sličnih odluka Kasacijskog suda donesenih 2022.

Presuda je postala konačna
28. 1. 2022.

[Izvešće o poduzetim mjerama
DH-DD\(2022\)1329](#)

U ovoj skupini predmeta Sud je utvrdio da preciznost koju Kasacijski sud zahtijeva pri formuliranju sporne kasacijske žalbe nije nužna za preispitivanje tog predmeta pred Kasacijskim sudom i da bi znatno umanjila zaštitu prava stranaka u postupku pred tim sudom.

LUX / Skupina Kemp i drugi
(17140/05)

Godine 2010. Zakon o žalbama i kasacijskom postupku iz 1885. izmijenjen je i dopunjen utvrđenjem da se formulacija kasacijske žalbe „može dopuniti pravnim promjenama koje treba uzeti u obzir”, što nije vrijedilo u vrijeme nastupanja činjenica iz ove skupine predmeta. U skladu s tom izmjenom Kasacijski sud izmijenio je svoju sudsku praksu i ublažio tumačenje formalnih zahtjeva. Kasacijski sud stoga uzima u obzir sve pravne promjene, uključujući one koje nisu iznesene kasacijskoj žalbi, i propisno ih analizira. Nadalje, izmjenama je također riješeno pitanje nepostojanja odvjetničke komore za odvjetnike specijalizirane za kasacijska pitanja te su detaljno objašnjene formalnosti koje je potrebno zadovoljiti pri podnošenju kasacijske žalbe, čime je poboljšana sukladnost s formalnostima svojstvenima za kasacijske žalbe.

Presuda je postala konačna
24. 7. 2008.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2012\)93](#)

Predmet se odnosio na odbijanje revizije podnositelja zahtjeva od strane Vrhovnog suda na temelju činjenice da nije imao pravo podnijeti reviziju u vlastito ime bez punomoćnika iako je sam po struci odvjetnik.

SER / Masirevic
(30671/08)

Dana 14. prosinca 2014. Vrhovni kasacijski sud je odobrio prijedlog podnositelja za ponavljanje postupka te je meritorno ispitao predmet.

Presuda je postala konačna
11. 5. 2014.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2015\)151](#)

Dana 16. prosinca 2010. Ustavni sud utvrdio je povredu prava na pošteno suđenje u predmetu odvjetnika čiju je reviziju odbio Vrhovni sud. Osim toga, godine 2011. sporna odredba Zakona o parničnom postupku izmijenjena je tako što je propisano da stranku koja podnosi izvanredno pravno sredstvo mora zastupati pravni zastupnik, osim ako je stranka odvjetnik koji se aktivno bavi odvjetničkom djelatnošću.

Predmet se odnosio na situaciju u kojoj je Kasacijski sud odbio zahtjev podnositelja za ispravkom presude u ostavinskom postupku na temelju činjenice da vrijednost imovine nije dosegla zakonski prag, uzimajući u obzir prvotno deklariranu vrijednost, a ne stvarnu vrijednost koju je utvrdio stručnjak.

TUR / Hasan Tunc i drugi
(19074/05)

Godine 2016. ukinut je postupak ispravljanja presude koji je bio temeljni razlog dotične povrede.

Presuda je postala konačna
30. 4. 2017.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2018\)188](#)

3. Ocjene zastara od strane sudova

U ovom je predmetu Kasacijski sud odbio dodatne podneske uz reviziju podnositelja zahtjeva u kaznenom postupku kao nepravodobne, uz kratko obrazloženje u kojem je zanemario konkretne okolnosti predmeta.

Godine 2009. Zakon o kaznenom postupku izmijenjen je na način da su produženi rokovi za podnošenje revizija Kasacijskom sudu i propisana jasna pravila o rokovima za podnošenje dodatnih podnesaka u revizijskom postupku. Sudska praksa Ustavnog suda i Kasacijskog suda razvila se u skladu s time. Godine 2012. Ustavni sud, upućujući na ovu presudu, utvrdio je da, radi sprječavanja proizvoljnosti i pravne nesigurnosti, rokovi koji su propušteni iz razloga koji su izvan kontrole osobe koja ima pravo podnijeti prigovor počinju teći ispočetka *ex jure* i automatski.

Kasacijski sud primijenio je isti pristup i naveo da rok za podnošenje žalbe koji je propušten iz valjanih razloga počinje teći ispočetka automatski, što je uzeto u obzir u Zakonu o kaznenom postupku iz 2021.

ARM / Mamikonyan
(25083/05)

Presuda je postala konačna
4. 10. 2010.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2015\)142](#)

Ovaj se predmet odnosi na neobrazloženo odbijanje zahtjeva podnositelja za preispitivanje odluke (kasaciju) u kaznenom postupku od strane Vrhovnog kasacijskog suda zbog izolirane sudske pogreške. Europski sud je istaknuo da se odbijanje podnositeljeva zahtjeva ne može smatrati opravdanom primjenom legitimnog postupovnog ograničenja prava na pristup sudu jer sudac nije naveo početni ili krajnji datum za podnošenje žalbe, što je bilo teško uskladiti sa zahtjevom da bi u sudskim odlukama trebalo na odgovarajući način navesti razloge na kojima se one temelje.

Zahtjev za preispitivanje odluka u kaznenom postupku uređen je Zakonom o kaznenom postupku iz 1998. kojim je reformiran dotadašnji sustav podnošenja žalbi protiv osuda i odluka o kazni. Godine 2012. Vrhovni kasacijski sud dao je svim svojim sucima detaljne smjernice o praksi tog suda u pogledu odbijanja zahtjeva za preispitivanje odluka, naglasivši da takve odluke moraju biti detaljno obrazložene. U slučaju netočnosti, poput pogrešno izračunatih rokova, zainteresirana strana može podnijeti žalbu predsjedniku Kaznenog odjela Vrhovnog kasacijskog suda radi ukidanja odluke kojom je odbijen njegov zahtjev.

BGR / Angel Angelov
(51343/99)

Presuda je postala konačna
15. 5. 2007.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2013\)153](#)

Predmeti su se odnosili na situacije u kojima je Ustavni sud odbio kao nepravodobnu ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva o navodnoj nepoštenosti postupka pred nižim sudovima, koja se mogla podnijeti tek nakon što je Vrhovni sud odbacio reviziju podnositelja zahtjeva.

Kad je riječ o pojedinačnim mjerama, od 2014. godine člankom 133. Ustava predviđena je mogućnost ponavljanja sličnih spornih ustavnosudskih postupaka.

Ustavni sud izmijenio je svoju praksu računanja zakonskog roka za podnošenje ustavne tužbe u skladu sa zaključcima Suda u ovoj presudi. Stoga se zakonski rok za podnošenje ustavne tužbe o navodnoj nepoštenosti postupka smatra ispoštovanim ne samo u odnosu na odluku o reviziji već i u odnosu na odluku nižeg suda protiv koje je revizija podnesena.

SVK / Franek
(14090/10)

Presuda je postala konačna
11. 5. 2014.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2015\)12](#)

SVK / Kovárová
(46564/10)

Presuda je postala konačna
23. 9. 2015.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2016\)138](#)

U ovom je predmetu Kasacijski sud proglasio nedopuštenom reviziju pritvorenog podnositelja zahtjeva uz obrazloženje da je istekao zakonski rok za njezino podnošenje, nakon što je presuda *in absentia* suda za teška kaznena djela dostavljena objavom u Službenom listu zbog „nepoznatog” boravišta podnositelja zahtjeva.

Od 2008. Nacionalni informacijski sustav pravosudne mreže (UYAP), sastavni dio sustava e-pravosuđa, radi u punom kapacitetu i omogućuje pružanje pravosudnih usluga u najkraćem roku, uz najmanje troškove te na transparentan, djelotvoran, pouzdan, objektivan i provjerljiv način. Mreža obuhvaća sve sudove, urede javnih tužitelja, zatvore te ostala relevantna pravosudna tijela i ustanove u njezinu djelokrugu.

TUR / Davran
(18342/03)

Presuda je postala konačna
3. 2. 2010.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2017\)115](#)

Predmet se odnosio na situaciju u kojoj je Vrhovni vojni sud odbio kao nepravodoban tužbeni zahtjev za naknadu štete podnositelja zahtjeva zbog ozljede glave koju je zadobio kao ročnik u vojsci 1990-ih, no koja je otkrivena tek 2007. tijekom liječničkog pregleda, na temelju pretjerano formalističkog tumačenja petogodišnjeg roka za podnošenje tužbenog zahtjeva propisanog Zakonom o Vrhovnom vojnom upravnom sudu.

Godine 2017. izmjenom Ustava ukinuta je vojna nadležnost (uključujući Kasacijski vojni sud i Vrhovni vojni upravni sud), a građanski upravni sudovi postali su nadležni za rješavanje vojnih administrativnih pitanja. Kad je riječ o predmetima koji se odnose na osobnu ozljedu, Vrhovni upravni sud u svojoj sudskoj praksi uputio je na „datum na koji žrtva postaje sposobna procijeniti posljedice štete”, u skladu sa sudskom praksom Suda.

Kad je riječ o pojedinačnim mjerama, podnositelju je u ponovljenom postupku djelomično dodijeljena naknada štete zbog zadobivene ozljede.

TUR / Esim
(59601/09)

Presuda je postala konačna
17. 12. 2013.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2019\)105](#)

Predmet se odnosio na odbijanje od strane Kasacijskog suda, na temelju Zakona o obveznim odnosima, podnositeljevih tužbenih zahtjeva za naknadu štete nakon eksplozije uzrokovane curenjem nafte koja je oštetila njegovu imovinu, uz obrazloženje da je podnositelj svoje tužbene zahtjeve podnio nakon isteka jednogodišnjeg roka unatoč tome što su neposredno nakon incidenta informacije o njegovu uzroku i podrijetlu bile ograničene na puko nagađanje.

Zakonom o obveznim odnosima iz 2012. zakonski rok produljen je na dvije godine s početkom od dana na koji osoba koja je pretrpjela štetu postane svjesna gubitka, štete ili ozljede te identiteta osobe odgovorne za štetu, pri čemu je rok u svakom slučaju ograničen na deset godina od datuma nastanka štete. Što se tiče pojedinačnih mjera, podnositelju je u

TUR / Kursun
(22677/10)

Presuda je postala konačna
30. 1. 2019.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2022\)424](#)

Predmet se odnosio na neopravdano ograničavanje prava društva s ograničenom odgovornošću na pristup sudu zbog pretjeranog formalizma Višeg trgovačkog suda kad je odbio ispitati reviziju društva podnositelja zahtjeva i utvrdio da je nedopuštena jer društvo podnositelj nije podnijelo zahtjev za produljenje roka, unatoč činjenici da je takav zahtjev iznesen u popratnom dopisu kojim je ponovno podnesena revizija nakon plaćanja cjelokupnog iznosa sudskih pristojbi.

Godine 2017. Visoki trgovački sud poslao je presudu Suda nižim sudovima te sucima Sudskog vijeća za trgovačke predmete Vrhovnog suda. U širem kontekstu opće reforme pravosudnog sustava 2017. ažurirano je nekoliko postupovnih zakonodavnih akata, posebno Zakon o trgovačkom postupku kojim su sad propisane jasne postupovne pretpostavke za kasacijske žalbe i zahtjeve za obnovu zakonskih rokova.

UKR / Frida, LLC
(24003/07)

Presuda je postala konačna
8. 3. 2017.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2018\)190](#)

4. Plaćanje sudskih pristojbi

Ova se skupina predmeta odnosila na neopravdano odbijanje domaćeg suda da ispita osnovanost tužbenih zahtjeva za naknadu štete koje su podnijeli podnositelji zahtjeva, zbog toga što nisu plaćene sudske pristojbe, a djelomično smanjenje ili odgoda plaćanja nisu odobreni iako su dostavljene odgovarajuće informacije na temelju kojih bi sudovi mogli ocijeniti financijske situacije podnositelja zahtjeva.

Nedostaci utvrđeni u ovim predmetima predstavljali su izolirane incidente u sudskoj praksi domaćih sudova. Dostavljeni su noviji primjeri sudske prakse Vrhovnog suda koja je u skladu s praksom Europskog suda za ljudska prava. O utvrđenim problemima raspravljali su predstavnici Ministarstva pravosuđa i Vrhovnog suda. Obje su presude uključene u nastavni plan i program Centra za pravosudnu edukaciju.

LVA /Skupina
Blumberga (70930/01)

Presuda je postala konačna
14. 1. 2009.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2015\)124](#)

Predmet se odnosio na nemogućnost pristupa sudu zbog odbacivanja podnositeljičine žalbe na odluku okružnog suda od strane Županijskog suda uz obrazloženje da nije platila biljeg u zakonski propisanom roku, unatoč tome što je plaćanje provedeno pravovremeno.

S obzirom na to da je povreda u ovom predmetu proizašla iz neodgovarajućeg postupanja domaćih sudova, diseminacija presude smatrala se dovoljnom za ispravljanje utvrđenog problematičnog aspekta.

ROM / Hietsch
(32015/07)

Presuda je postala konačna
23. 12. 2014.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2015\)129](#)

5. Pogreške u pisanju

Ovi su se predmeti odnosili na uskraćivanje pristupa sudu zbog pretjerano formalističkog odbacivanja kao nedopuštenih žalbi podnositelja u kaznenim postupcima pred kaznenim sudovima, među ostalim Kasacijskim sudom. Konkretno, predmet *Kallergis* odnosio se na utvrđenje Kasacijskog suda da izvješće o upisu žalbe nije zadovoljavajuće zbog pogreške tajnika registra. Nakon što je Sud donio presudu kojom je utvrdio da je povrijeđeno pravo podnositelja zahtjeva na pristup sudu, njegova kasacijska žalba meritorno je ispitana i odbačena u ponovljenom postupku. Godine 2018. predsjednik Kasacijskog suda uputio je okružnicu svim kaznenim sucima sa smjernicama o tumačenju razloga za nedopuštenost kako bi se spriječio pretjerani formalizam. Godine 2021. Zakon o kaznenom postupku izmijenjen je na način da je propisano da nedostaci i pogreške tajnika registra odgovornog za izradu izvješća ne predstavljaju razloge za nedopuštenost žalbe. Ako podnositelj žalbe ili njegov odvjetnik ne ispune neku formalnost, nadležni tužitelj obavezan je pozvati ih da dostave pojašnjenja ili isprave pogrešku u određenom roku. U obrazloženju uz izmjenu iz 2021. izrijekom je navedena ova presuda. Kad je riječ o predmetu *Vamvakas*, Zakonom o kaznenom postupku iz 2019. omogućeno je podnošenje žalbe davanjem izjave sudskom službeniku koji je donio spornu presudu ili dostavljanjem dokumenta u kojem se detaljno obrazlažu razlozi za žalbu.

GRC / Kallergis
(37349/07)

Presuda je postala konačna
2. 7. 2009.

[Završna rezolucija
CM/Reds\(2022\)124](#)

GRC / Skupina Vamvakas
(36970/06)

Presuda je postala konačna
16. 1. 2009.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2021\)380](#)

6. Pretjerano formalističke odluke o lišavanju slobode

Ovaj se predmet odnosio na odbijanje žalbenog suda da preispita žalbe podnositelja zahtjeva podnesene protiv lišavanja slobode isključivo zbog toga što kazneni predmet više nije bio u predraspravnoj fazi već je prenesen sudu. Sud je utvrdio da je odbijanje ispitivanja žalbe protiv lišavanja slobode predstavljalo neopravdano uskraćivanje pristupa žalbenom sudu iz razloga koji nisu predviđeni domaćim pravom.

Godine 2008., nakon događaja iz predmeta, Kasacijski sud promijenio je svoju sudsku praksu, presudivši da se pravo na žalbu ne može ograničiti isključivo na temelju činjenice da je žalba podnesena u okviru sudske kontrole, ali izvan predraspravnog postupka ili tijekom sudskog postupka u predmetu. Zakonom o kaznenom postupku iz 2022. to je pitanje riješeno posebnom odredbom.

ARM / Skupina
Poghosyan (44068)

Presuda je postala konačna
20. 3. 2012.

[Izvešće o poduzetim
mjerama](#)

[DH-DD\(2014\)326](#)

Predmet se odnosio na odbijanje tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete zbog nezakonitog administrativnog zadržavanja od strane policije, na temelju činjenice da duševna patnja podnositelja zahtjeva nije dostatno dokazana, konkretno putem medicinskog vještačenja. Sud je smatrao da su upravni sudovi, koji su se strogo pridržavali načela *affirmanti incumbit probatio*, donijeli odluke koje su potpuno suprotne onima u predmetima u kojima su ti isti sudovi smatrali da se sama činjenica da je došlo do nezakonitog lišavanja slobode mora smatrati uzrokom nematerijalne štete, što je ispravan pristup na temelju članka 5. stavka 5. Europske konvencije o ljudskim pravima.

Da bi se domaće sudove potaknulo na primjenu „ispravnog pristupa” koji je utvrdio Sud, Vrhovnom upravnom sudu poslano je Vladino priopćenje u kojem je istaknuta potreba za ujednačavanjem domaće sudske prakse s obzirom na taj pristup.

BGR / Dzhabarov i drugi
(6095/11)

Presuda je postala konačna
30. 6. 2016.

[Završna rezolucija
CM/ResDH\(2017\)362](#)

INDEKS PREDMETA

ARM / Mamikonyan.....	8	GRC / Liakopoulou	5
ARM / Paykar Yev Haghtanak.....	3	GRC / Peca (br. 2).....	3
ARM / Shamonyan	3	GRC / Skupina Vamvakas	11
ARM / Skupina Poghosyan.....	12	ITA / Succi i drugi	6
BEL / L'Erablière A.S.B.L.....	4	LUX / Skupina Kemp i drugi.....	6
BGR / Angel Angelov.....	8	LVA / Skupina Blumberga.....	10
BGR / Dzhabarov i drugi.....	12	ROM / Hietsch	10
CRO / Buvač.....	4	SER / Masirevic	6
CYP / Savvides	4	SVK / Franek	8
ESP / Gil Sanjuan	4	SVK / Kovárová	8
ESP / Skupina Stone Court Shipping Company, S.A.....	5	TUR / Davran	9
FRA / Duceau	5	TUR / Esim.....	9
FRA/ Henrioud.....	5	TUR / Hasan Tunc i drugi	6
GRC / Alvanos i drugi	6	TUR / Kursun.....	9
GRC / Kallergis.....	11	UKR / Frida, LLC	9